

Autoři:
Nada Klevisová a Leoš Kyša

Foto:
Pavel Horák

Nový začátek

Člověk dnes žije v průměru sedmasedmdesát let. To je dost na to, aby zjistil, co ho v životě učiní šťastným. Dali jsme dohromady čtveřici příběhů. Opakuje se v nich snaha naplnit očekávání rodičů, po pár letech práce pocit marnosti, únava, vyhoření a také touha splnit si své sny. Mít odvalu, podporu okolí, jasnou vizi a neustále ke svému ideálu hledat cestu, zní rady čtyř lidí, kteří změnilí svůj život.

“

Pěstujte si svůj sen. Přemýšlejte o něm a hledejte cestu, jak ho uskutečnit.

Lenka Požárová: Z daňárky autorkou kuchařek

Ta půvabná, štíhlá tmavovláska bývala daňovou poradkyní a práce ji těšila. Dávala do ní tolik, že ji potkalo vyhoření. Nakonec se našla v psaní a vydávání originálních kuchařských knih. Zapálená kuchařka Lenka Požárová, to je dnes značka. Lidé podle ní rádi vaří a s překvapením zjišťují, že to, co si zošklivili ve školní jídelně, může chutnat báječně.

V dětství prý neměla představu, co by chtěla dělat, a tak neprotestovala, když ji rodiče nasměrovali na střední ekonomickou školu. V zaměstnání ale zjistila, že stát někde u kopírky a vařit kafe ji nebaví. Pustila se tedy do studia na ekonomicko-správní fakultě Masarykovy univerzity v Brně.

Ona sama, sestra i maminka podnikaly, a tak všem automaticky dělala účetnictví a daně. Ty ji zaujaly natolik, že si ve druhém ročníku vysoké školy udělala zkoušky na daňového poradce a začala při škole pracovat ve firmě. Tenkrát asi byla v oboru ze všech nejmladší. „Stíhala jsem to, já stíhnu hodně věcí,“ směje se v pražské kavárně nad sklenicí přírodního moštu.

S manželem jsou oba z Brna, a když nastoupil do práce do Prahy, přišla s ním. Našla zaměstnání v daňovém oddělení poradenské firmy. „Jsem zvyklá dělat všechno s velkým nasazením. Práce mě bavila a dávala jsem jí asi víc, než jsem musela. Pamatuju si na svůj rekord: odcházela jsem od klienta ve dvě v noci,“ vzpomíná.

Ale postupně ji to začalo vyčerpávat. Změna přišla s jedním novým klientem. Do té doby byla zvyklá, že s těmi, pro které pracuje, jsou jako partneři. Nic před ní neskrývají, přiznají své problémy a řeší je spolu. „Ale ten nový, obrovský bývalý státní podnik mě bral jako nepřítel. Stal se z toho každodenní boj, který mě ničil,“ přiznává Lenka Požárová.

Vyvařit se

Dospěla až do fáze, kdy se denně děsila, že už zase musí do práce. A nakonec začala mít i zdravotní problémy. Až jednoho dne dospěla k poznání, že tuhle práci nechce dělat celý život. Jenže nevěděla, co dělat jiného.

„Na to, co by mě bavilo, jsem přišla náhodou,“ vypráví. „Manžel pracuje v marketingu a máme ve zvyku povídat si o jeho projektech. Jednou jsme takhle řešili nějaký projekt zdravotního stravování a ze mě najednou začaly úplně sršet nápady. Michal mi vrazil papír a tužku a říkal: ‚Piš si to!‘

Přestala jsem totiž řešit, co by měl dělat jeho klient, a začala jsem říkat, co já bych dělala, kdybych měla vlastní restauraci.

Tehdy mi došlo, že v sobě mám vášeň pro jídlo. Do té doby jsem se tím odreažovala. O víkendu jsem nechtěla jít do restaurace,

chtěla jsem sama vařit. Vyvařit se, to byl pro mě odpočinek.

A pak jsem jednou na pracovní cestě ve Vídni stála před dlouhými regály s nádhernými, báječně ilustrovanými kuchařkami a řikala jsem si: To je nádhera! Proč něco takového nemáme u nás? A potom jsem se rozhodla: I u nás to budeme mít,“ popisuje důležité životní rozhodnutí.

Psát a vydávat kuchařky jí nepřipadalo nijak složité. Bylo jí jasné, že potřebuje tiskárnu, grafika a někoho, kdo jí jídlo nafotí. A tak se rozhodla. Bála se prý jen, že přece nemůže vařit, když není profesionální kuchařka. Ale manžel a jeden kamarád, psycholog, ji podporovali: „Aspoň s tebou lidi budou držet krok.“

„Opora je v takových situacích hodně důležitá,“ zdůrazňuje Lenka Požárová. „Když už jsem svůj sen realizovala a někdy se nakupily problémy a já ztrácela sebedůvěru, manžel mě vždycky z toho dna zvedl. A když jsme si pak povídali, vyšla jsem z toho s přesvědčením, že jsem na správné cestě.“

Ráda někomu, kdo váhá, posloužím jako příklad. I mně totiž tenkrát hodně pomohlo, když jsem zjistila, že si nějaká přepracovaná holka z finanční poradenské firmy otevřela květinářství. Měla jsem dobrý pocit, že nejsem sama takhle bláznivá.“

U hrnců tajně

V zaměstnání rekla, že končí, protože potřebuje změnu, ale ještě netuší jakou. Styděla se totiž před kolegy i před klienty, že se z uznávané daňové poradkyně chce stát kuchařkou. Navíc chtěla mít klid do rozjezdu, aby se jí pořád někdo neptal, jak je s tou svojí proměnou daleko.

Přiznala se, až když už se vším byla a hodně dál. „Napřed jsem bývalé kolegy požádala, ať hádají, co budu dělat. A tím jsem je přinutila, aby se zamysleli, co by bavilo je,“ usmívá se při vzpomínce. „Když hádali, říkali mimoděk, do čeho by se sami rádi pustili. A viděla jsem, že by je bavila spousta věcí, ale nedovolil si to.“ Jeden kolega jí prý řekl, že ona si může změnit život, protože je žena, zatímco on si to dovolit nemůže, protože je chlap, od kterého se čeká, že jednou bude živit rodinu. Bere to jako výmluvu.

„Udělala jsem krok do neznáma i za cenu toho, že budu mít mnohem méně peněz,“ říká Lenka Požárová. „Počítala jsem s tím, že mi náhradou bude mnohem vyšší uspokojení z práce.“ Je šťastná, když vidí, že se lidem její knihy nejen líbí, ale také podle nich vaří a chutná jim. A úplně nejvíc jí prý těší, když někdo řekne: „Můj manžel nesnáší cuketu. Udělala jsem si podle tvého receptu cuketový salát a on mi ho snědl a přímo o něm básnil. Tak mu povídám: ‚Ale tam byla cuketa

a tu ty nenávidíš.‘ A on se divil.“ Podobné věci se jí staly třeba s mrkví nebo s celerem. „Někdy přemýšlím, co je na těch mých receptech tak jiného,“ vypráví Lenka Požárová. „A rozdíl vidím jen v tom, že jsou psané s nápadem a s láskou. A to nadšení se do nich muselo nějak otisknout, jinak nevím, čím by to bylo.“

Kam dál

Když s kuchařkami začínala, věděla prý, že to není navždy. Po čtrnácti dílech si uvědomila, že chce poznat zase něco jiného, co jí otevře další obzory. „Bylo úžasné každou tu kuchařku přivádět na svět. Vydávala jsem je vlastním nákladem, takže jsem navíc vykonávala administrativní práci a řešila problémy s distribucí a tiskem,“ vzpomíná. „Jako hodně precizního člověka mě ničilo, když mi třeba v tiskárně řekl: ‚Ano, tady je chyba, ale toho si nikdo nevšimne.‘ Pořád jsem něco reklamovala a dělala jsem problémy.“ Takže to zašlo až tak daleko, že se s jednou tiskárnou a s jednou distribucí soudila. A vyhrála.

„Pořád jsem pracovala, chrčila jsem jednu knížku za druhou. Protože mě to bavilo, nabíjelo mě to, a tak jsem nepotřebovala odpočívat. Neznala jsem víkendy. Ano, musím si přiznat, že jsem workoholik,“ usmívá se.

Pak tedy zabrzdila a začala cestovat. Ale i to si proměnila v práci. „Když někam jedu, mám v ruce tužku a blok, na krku foťák a ptám se na spoustu věcí,“ vysvětluje. Když viděla, jakou spoustu materiálů z různých zemí má, udělala z toho knížku Jak jsem projedla svět.

Zkusila si také prodávat své výrobky ve vlastním stánku na farmářském trhu, protože chtěla znát reakce lidí. „Uspokojení totiž čerpám především z toho, že dělám něco, co mě baví a co baví i ty, pro koho je to určeno,“ vysvětluje. „Lidi nám to trhali z rukou,“ směje se spokojeně.

Vždycky prý chtěla mít bistro a po téhle zkušenosti si řekla, jestli náhodou není právě teď ten pravý čas začít. Napřít se do toho, aby dokázala uspokojit víc lidí. „Nejsem dobrá ve všem,“ říká skromně. „Nechala bych si to kreativní a na to ostatní bych musela postavit tým. Takže mám zase o čem přemýšlet.“

At si lidi věří

Na začátku prý každý, s kým mluvila o svém rozhodnutí, mluvil o odvaze. „Nikdy mi do té doby nepřišlo, že jsem odvážný člověk,“ říká Lenka Požárová. „Ale udělat krok do neznáma, to asi opravdu má co dělat s odvahou. Jenže ta musí asi být trochu spojená s naivitou, s bláznovstvím. Protože kdyby to člověk bral jen realisticky, viděl by jen rizika a problémy a nic by neudělal.“

Ostatním, kteří jsou na prahu rozhodnutí, zda něco ve svém životě změnit, by chtěla vzkázat, aby o své sny pečovali, protože je krásné je mít. „Jeden člověk mi řekl, že když máš sny a myslíš na ně, začnou se ti plnit,“ říká. „Chtěla bych lidem vzkázat, ať si věří.“

Jan Neumann: Z ČEZ za licitátorský pult

Jako jeden z mála našich obchodníků s uměním a starožitnostmi si své aukce licituje sám. Když pozorujete, jak suverénně ten uhlazený pán s motýlkem ovládá sál, máte pocit, že se s kladívkem v ruce snad narodil.

Ve skutečnosti ale Jan Neumann, absolvent Vysoké školy zemědělské v Praze, až do konce dubna roku 1990 pracoval v Energostroji ve Chvaleticích. Těsně před pádem starého režimu však přiklepal kladívkem vydražené umění na první veřejné aukci u nás po téměř čtyřiceti letech.

„Už jako kluk jsem tíhl k umění, starožitnostem a numizmatice,“ vypráví mezi regály nabitými obrazy a nejrůznodivnějšími předměty v zadní místnosti svého obchodu. „Ve třinácti letech jsem vstoupil do spolku starých pánů numizmatiků, kteří ve mně viděli malého zajocha a začali mě zaučovat. Jenže můj tatínek prohlásil, že starožitnosti si mohu nechat jako koníčka pro zábavu, ale v životě musím dělat něco pořádného.“

Ač nerad, nastoupil tedy na strojní průmyslovku a potom na vysokou školu, která z něj vychovala specialistu na meliorační stroje. „Už jako čerstvý absolvent jsem ale věděl, že nemám počítat nějaké valníky,“ směje se Neumann při vzpomínce.

A tak přímo ze školy nastoupil do ČEZ. Ve Chvaleticích pracoval v závodě, který dělal střední a generální opravy elektráren. Měl na starosti Počerady, Pruněřov, Tušimice a další elektrárny. „Potom jsem dělal zauhlovací ventilátory a pak jsem se začal i trochu vrtat do statiky, takže jsem počítal stavby a jeřáby. Tak jsem strávil zhruba deset let,“ rekapituluje své začátky.

Odskok na aukci

Se sbíráním ale nepřestal. Udržoval kontakty se sběrateli, jezdil do Prahy do ateliérů k různým výtvarníkům a restaurátorům. „Při jednom takovém sezení pánové začali přemýšlet, jak by se v tom marasmu dala založit takzvaná drobná provozovna, což byla jediná povolená forma soukromého podnikání. Někdo přišel s nápadem, že by pod touhle hlavičkou šla udělat aukční síň,“ popisuje Neumann zlomový okamžik svého života.

Jeden z té skupiny byl právník a další byli buď sběratelé nebo, podobně jako Jan Neumann, lidé vykonávající povolání, které je nenaplnňovalo.

„V prvním pololetí roku 1989 se dala dohromady skupina, která na tom začala pracovat. Náhodou jsem se dostal k jednomu takovému setkání a povídám: ‚Dobře, pánové, ale jak si tu aukci představujete? S limity, bez limitů, po telefonu?‘ A oni na mě koukali a netušili, která bije, protože sice chtěli dělat aukce, ale nic o nich nevěděli,“ směje se Jan Neumann. On, na rozdíl od těch podnikatelských průkopníků, se své první aukce zúčastnil už v roce 1965. Tenkrát mu bylo čtrnáct a byla to neveřejná aukce numizmatiků, mezi které už tehdy patřil. Všechny spolky totiž musely za

„**‘** **Ať mě potkalo cokoli, nikdy jsem své proměny z konstruktéra ve starožitníka nelitoval. A jsem rád, že jsem jednal hned a nic neodkládal.**“

minulého režimu být v takzvané Národní frontě. Jen Společnost přátel drobné plastiky a Československá numizmatická společnost byly úplně mimo a směly pořádat aukce pro své členy.

Takže pánové zkušeného Jana Neumanna okamžitě angažovali. První aukci dělal v říjnu 1989 v Praze na Žofíně. Ještě pořád jako zaměstnanec ČEZ. „Jenom jsem si tam odskočil,“ vzpomíná. „Naštěstí přišel listopad, takže nás nezavřeli,“ říká pak překvapivě a ujišťuje, že to myslí vážně.

„ČEZ, to byl na sklonku osmdesátých let typický úřad,“ popisuje svoje původní zaměstnání. „Ráno se člověk musel dostavit v šest, uvařila se káva, prošly se noviny, jestli by se tam nedalo něco vyčíst mezi řádky, v sedm se pustila Svobodná Evropa a tím se osazenstvo probralo. Pak jsme popřemýšleli, co bude k obědu, zašli někam do výroby nebo na haldy poohlédnout se po houbách nebo ostružinách. Po obědě jsme složili hlavu na výšovací prkno a drželi siestu. Realizační výstupy naší práce byly poměrně dlouhodobé, první výsledky jsem měl odevzdat třeba za tři měsíce. Přitom se ta práce dala udělat dejme tomu za tři neděle.“

Teprve po práci jsem se obvykle vydal dělat něco, co mě opravdu zajímalo: převlékl jsem se do

obleku, sedl do auta a odjel jsem něco si prohlédnout, tu a tam něco vyměnit nebo koupit.“ Když prý ho potkávali kolegové, co šli z fabriky, smáli se: „Á, pan ředitel,“ protože tenkrát kromě papalášů lidé obleky moc nenosili.

Dobrodruzi z Hradištka

„Proč jsem práci v ČEZ opustil, když to byla vlastně lehárna za slušné peníze?“ opakuje Neumann otázku. „Všichni jsme tenkrát cítili, že musí přijít nějaká změna, to zaprvé,“ říká. „A potom, byla to šance začít žít úplně jinak, udělat ze své víceméně tajně provozované záliby legální zdroj obživy a náplň života a po tom jsem toužil. Tak jsem se té šance chopil. Bylo mi sedmatřicet, nejvyšší čas.“

Takový krok do neznáma ovšem za komunistů vyžadoval značnou dávku odvahy a tolerance i od dobrodruhoviny rodiny. „Když se schylovalo k tomu mému přestupu, říkal jsem si: ‚Mám tři malé děti, elektrárny se budou točit pořád a já toho tadě chci nechat a jít někam, kde nikdo neví, jak to dopadne,‘“ vybavuje si Neumann své tehdejší obavy. „První, s kým jsem to probral, byla moje žena a ta, protože mě zná, řekla: ‚Jdi do toho. Celý život by tě mrzelo, že jsi to neudělal.‘“

INZERCE

OTEVŘENO

od nevidím do nevidím

Kavárna POTMĚ

Tak tohle je oprava neviděné káva. Sladká, černá. A přesto ji úplně potmě MĚJ neviděný průvodce vás provede a obsluhuje vy si vyzkoušíte, co umíte vnímat všemi smysly společně s rovnou zrakem. A letos nově také Kavárna POTMĚ s fotografem kaviárníků, jejichž tváře doposud sloužily tmě. Slavnostně otevřel K. Barva za šesti potměnými projekty Anety Laškové a Ivana Trojaně.

8.-22. 6., 10-21 hod., Ovocný trh, Praha 1
www.kavarnapotme.cz

generální partner

hlavní partner

partneri

pořitel

O prázdninách v roce 1989 oficiálně vznikla aukční síň Antikva Nova Praga, kde Neumann pracoval na takzvaný vedlejší pracovní poměr, a od prvního května následujícího roku nastoupil na řádný pracovní poměr ve firmě s bizarním názvem Drobná provozovna MNV Hradištko pod Medníkem. „Předseda národního výboru byl kamarád našeho právníka. Takže Místní národní výbor Hradištko pod Medníkem si prostě pořídil aukční síň, která udělala velkolepou aukci obrazů a starožitností v Praze na Žofíně,“ vysvětluje.

V Československu tenkrát kralovala firma Klenoty, oborový podnik Starožitností, jak se to jmenovalo, a pro tu byli dobrodruzi z Hradištko zcela logicky nepřátelé a diverzanti. Za minulého režimu bylo totiž v celém Československu jen deset prodejen starožitností. A najednou se do toho někdo vmezeřil a chtěl dělat veřejné aukce. Navíc aukce tady byly jako „nemorální způsob nabývání majetku“ sedmatřicet let zakázané.

„Měli jsme opravdu obavu, že si najdou nějakou záminku a půjdeme do lochu.“ Ale našťastí přišel 17. listopad a všechno bylo rázem jinak.

Zakletá kancelář

Asi po dvou letech prý jel Neumann náhodou kolem, a tak se zastavil podívat na bývalé kolegy ve Chvaleticích. „Tehdy už jsem byl zvyklý pracovat dlouhé hodiny a hodně intenzivně. Bavilo mě objíždět lidi, slyšet jejich příběhy, shánět zboží, popisovat je, sestavovat aukční katalogy. A ve Chvaleticích jsem měl najednou neskutečný pocit, jako bych se ocitl v zámku Šípkové Růženky. Tam se jelo pořád podle stejné šablony, pořád to byl ten starý ČEZ, pilo se kafe a já jsem se na to díval a říkal jsem si: Takhle to nemůže přezít,“ vzpomíná.

Když má charakterizovat, jak pocíval změnu při svém novém životním začátku, vybaví si příhodu s razítkem v občance. „Na konci starého režimu všichni museli mít v občanském průkazku razítko zaměstnavatele. Kdo ho neměl, tomu hrozilo obvinění z příživnictví a to bylo trestné.

Z té rutiny v ČEZ jsem se najednou stal starožitníkem a spadl do soukromé společnosti, kde nebyla pevná pracovní doba a scházeli se jen dvakrát týdně na poradách. Tenkrát jsem požádal svého nového šéfa: „Poslyš, já musím mít v občance nějaké razítko.“ A on říká: „Tak si ho támhle vezmi a dej si ho tam.“ To byl začátek roku 1990.

O sedm let později se Jan Neumann osamostatnil a založil vlastní firmu Meissner – Neumann. V té době už byla rodina zvyklá, že otec je dřič, a přijímala to s pochopením. Při přípravě a v průběhu aukcí pak Neumann vždycky zapojil široké příbuzenstvo a vytvořil z něj sešranou partu.

„Dnes začínám brzy ráno a končím pozdě večer, ale dělám to, co mě baví a naplňuje,“ zpovídá se. „Je to daleko pestřejší, protože každý den je jiný,“ pochvaluje si. „Ať mě potkalo cokoli, nikdy jsem své proměny z konstruktéra ve starožitníka nelitoval. A jsem rád, že jsem jednal hned a nic neodkládal.“

Václav Pravda: Z manažera IT manažerem sci-fi

Zivotní příběh Václava Pravdy je skutečně hodně originální. Když manažeři jako on po deseti letech dojdou ke zjištění, že pokračování kariéry ve velké korporaci jim životní štěstí nepřinese, často se rozhodnou vrhnout na charitu, zemědělství, chov zvířat nebo si třeba založí nějakou živnost. Václav Pravda se rozhodl, že začne organizovat festivaly fanoušků fantasy, sci-fi a počítačových her.

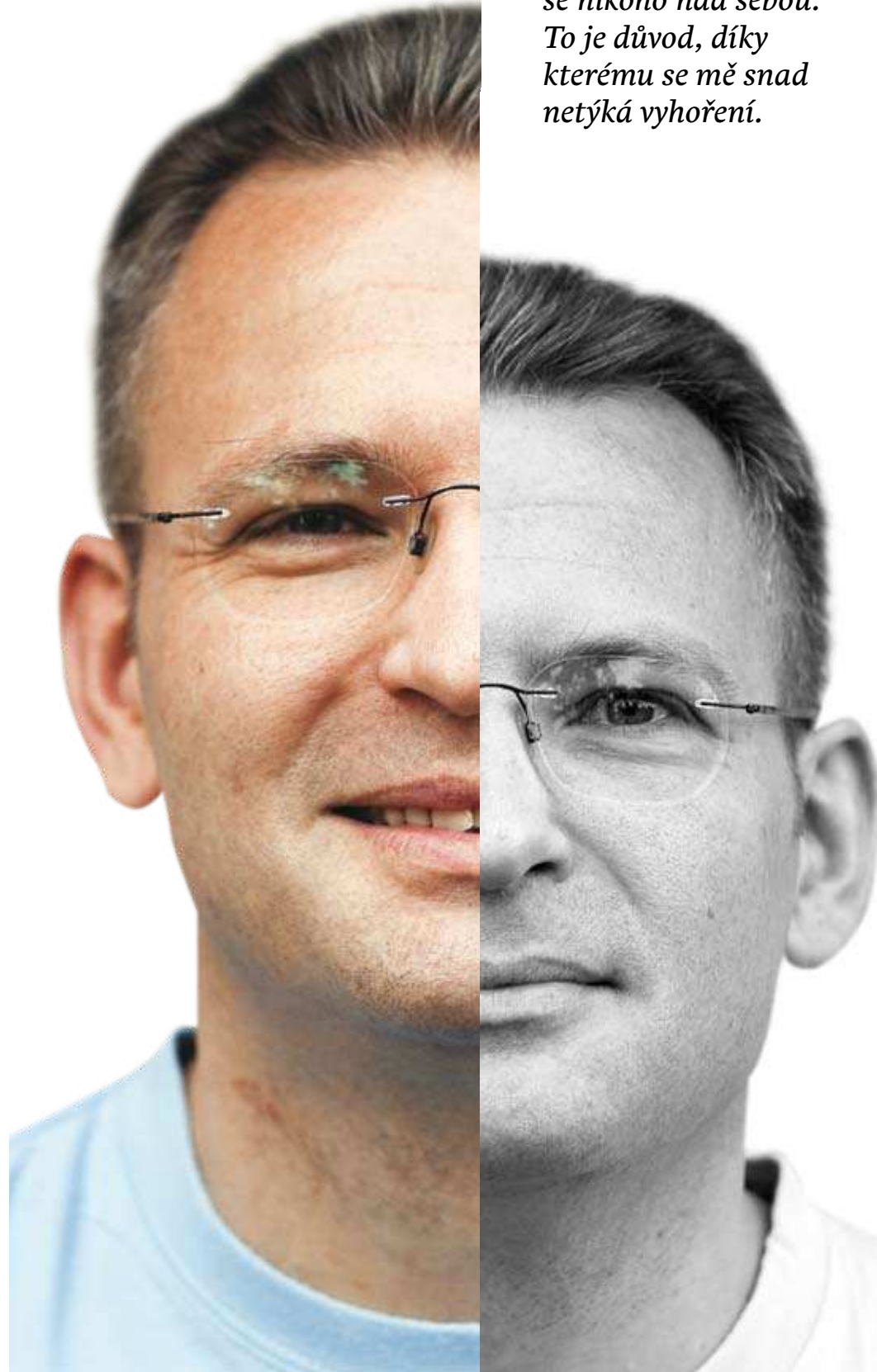
Jeho životní příběh je o tom, že život přináší různé kotrmelce a že hledání sebe sama a svého životního štěstí někdy vede přes spoustu křivoláckých uliček a slepé cesty, včetně pádů na dno. I on zažil, jaké to je padnout do velkých dluhů a pak se z nich krkolomně dostávat.

Václav Pravda je absolventem oboru Automatizované systémy řízení a inženýrská informatika na pražském ČVUT. Po škole získal práci ve firmě na výrobu plastových modelů. Po roce z ní odešel a založil si svou vlastní, se stejnou náplní. A zkrachoval se vším, co to přináší, tedy i se spoustou dluhů. Z nich se ovšem jen tak dostat nemohl, protože jej v roce 1995 vzali po dřívějším odkladu na vojnu. Nastoupil na jedenáct měsíců u IV. brigády rychlého nasazení v Havlíčkově Brodě. „Vojna mě docela bavila, výhodou bylo, že tu prakticky zmizela šikana. Jediný problém spočíval v tom, že jsem se každé ráno budil s vědomím, že moje dluhy opět poskočily asi o pět set korun,“ vzpomíná Pravda. I po těch letech je stále ve slušné kondici a vypadá, že by se k elitní jednotce mohl okamžitě vrátit. Dluhy definitivně zaplatil až v roce 2008.

Tabulkoví manažeři

Po vojně začal pracovat ve firmě prodávající zabezpečovací zařízení, vzdělávací firmě, holandské strojírenské firmě, až nastoupil do svého prvního delšího angažmá jako prodejce počítačů. Odtud odešel do Ericssonu, kde tři roky jako obchodník prodával počítačové sítě, telefonní ústředny a podobně. Potom uspěl ve výběrovém řízení a nastoupil do společnosti Hewlett-Packard, v níž díky shodě okolností brzo začal vést vzdělávací centrum. Zůstal tu osm let. „Byla to skvělá, velmi pestrá práce. Nejlepší na ní byla skutečnost, že jsem to centrum mohl budovat a rozvíjet téměř jako samostatnou firmu, ale stojící na úspěchu HP a s veškerým zájmem velké firmy. Za tu dobu jsem postupně postavil dvě vzdělávací centra. Naše středisko mělo na starosti školení firemních zákazníků, kteří používali vybavení HP. Dosáhli jsme obrátu 80 milionů. Naučil jsem se zde obrovskou spoustu věcí a jsem HP stále vděčný,“ vypráví Pravda.

Tvrdí, že svou pozici nebral jako zaměstnání, ale povolání. „Byl jsem srdeca. Cokoliv jsem dělal, musel jsem dělat naplno a chtěl jsem, aby to bylo

“
I když se permanentně potýkám s problémy, jsem ten, kdo je může řešit a nedoprošovat se nikoho nad sebou. To je důvod, díky kterému se mě snad netýká vyhoření.”

lepší a lepší, takže jsem se dostával do problémů se svými šéfy. O to víc, že jsem ne vždy bojoval diplomaticky, protože politikaření mě nikdy nebavilo a měl jsem za to, že je důležitější chtít pro oddělení to nejlepší a pracovat na tom ze všech sil. Neuměl jsem naše úspěchy dostatečně prodat nadřízeným a byl jsem zároveň nepohodlný podřízený,“ vysvětluje. Po oněch osmi letech na něj padala čím dál tím větší únava. Způsobovalo ji také to, že odcházeli další a další lidé, kteří ve firmě nesli původní duch zakladatelů.

„Srdecařů ubývalo a čím dál tím víc je nahrazovali tabulkoví manažeři. Prostě lidé, kteří vědí, jak se oblékat, jak se tvářit, jak mluvit, ale všechno se snaží řešit jen přes excelové tabulky, další a další směrnice a porady a hlášení. Neriskují, nehledají to nejlepší, jen mírný pokrok v mezích tabulek, stále víc řečí a méně práce. Tihle nekompetentní, zejména zahraniční panáci nám akorát komplikovali práci a my jsme v podstatě museli bojovat proti vlastním lidem, abychom mohli uspokojit zákazníky,“ popisuje Pravda typický problém velkých firem. Když už jeho střety s nadřízenými dosáhly hraniční meze, rozhodli se i přesto, co za těch osm let ve firmě dokázal, že odejde. Naštěstí

dostal velké odstupné, takže měl dost času realizovat své rozhodnutí změnit život.

Být svůj šéf

Jenže rozhodování to nebylo zrovna nejjednodušší. Jít do služeb další velké korporace se mu nechtělo. Navíc když se ohlédl za svými osmi lety, zjistil, že kvůli práci, kdy odcházel z domu před osmou a vracel se v sedm, promeškal dost důležitých věcí v životě, šidil i rodinu a sebe.

Jediné, co si před prací uchránil, bylo pořádání každoročního festivalu fanoušků fantasy v jeho rodné Chotěboři. A tak se rozhodl, že tuhle akci zprofesionalizuje tak, aby se stala největší akcí milovníků fantastiky v zemi, a že začne navíc ještě pořádat další. „Samozřejmě si moji kamarádi přítom klepali na čelo. Už od začátku bylo jasné, že můj plat bude tak na polovinu toho, co jsem vydělával ve vzdělávacím centru, a kdo ví jestli. Jenže já jsem se rozhodl, že tohle je přesně to, co chci dělat. Probral jsem to s manželkou, která mě podpořila. Bez ní bych do toho rozhodně nešel. Dodneška z toho asi moc nadšená není, protože je to pořád od ničeho k ničemu, ale zatím mi to ještě ani jednou nevyčetla,“ vysvětluje Pravda.

INZERCE

Běží pro Paraple

Běží pro Paraple. A vy?

9. června 2011, od 15:00,
Letenské sady – Praha 7

www.paraple.cz

KONCERT KAPELY NIGHTWORK
19:00 – 20:00

VSTUPENKA – TRIKO – V PRODEJI V ROSSMANN

DMS ROK PARAPLE na číslo 87 777
Přiznání roční DMS přispívá každý měsíc částkou 30 Kč. Centrum Paraple získá 27 Kč.

Partner: Hlavní partner: **FORTUNA** PARTNER:

Hlavní partner: **Centra Paraple**

Česká televize, Český rozhlas, Datasys s.r.o., Skoda Auto a.s., Trigama a.s.,
Vinné sklady Lachovice spol. s r.o., Poštovní spořitelna a T-Mobile Czech Republic a.s.

Tohle se odehrálo před téměř třemi lety a od té doby své předsevzetí Václav Pravda rozhodně plní. Festival fantazie v Chotěboři se koná dva týdny na začátku července a za tu dobu jej každý rok navštíví přes třináct tisíc lidí, které spojuje láska k fantazii. Jezdí sem fanoušci počítačových her, her na hrdiny i deskových a karetých her s fantastickými motivy, diváci fantasy a sci-fi filmů a seriálů a čtenáři fantastické literatury, přibývá ale i programu na okraji fantastiky. Během těch jedenácti dnů se tu pořádají přednášky, promítání, velké herní akce a vůbec celodenní zábava.

Zatímco o program nouze není, horší je to se sponzory, které by Pravda pro větší rozvoj festivalu potřeboval. Větší účast by rovněž festivalu prospěla, protože drtivá většina rozpočtu je hrazena právě ze vstupného, i tím je festival výjimečný. Nedostává prakticky dotace. Příliš mu nepomáhá ani město, a tak zatímco Chotěboř Festivalu fantazie daruje dotaci dvacet tisíc korun, pořadatelé festivalu městu ročně zaplatí okolo dvou set tisíc za nájmy, teplo a likvidaci odpadů, a ještě si sami budovy, v nichž se akce konají, opravují, vybavují a vylepšují i jejich okolí, například vyasfaltovaným prohlubně v chodníku.

Ale i přes nedostatek peněz Pravda dál pokračuje a doufá, že časem přínos festivalu ocení více partnerů. Nad vodou ho drží hlavně velká podpora samotných fanoušků, nemá nouzi o dobrovolníky, konečkonců i program si z převážné většiny připravují fanoušci sami.

Na hraně

Jediný festival by organizátory s Pravdou v čele neužil, a tak dnes pořádají čtyři. V Chotěboři se na konci srpna koná ještě Festival fantazie Speciál, který se soustředí spíše na fantastickou literaturu a méně na počítačové a stolní hry, a v Praze pak pořádá dva podobné festivaly – na konci října FanCity, naopak zaměřené více na hry, a v únoru PragoFFest.

„Jestli jsem toho už někdy litoval? Zatím ne, a to navzdory tomu, že to všechno nejde tak, jak jsem si v průběhu těch skoro tří let plánoval, že to půjde. I když se permanentně potýkáme s nějakými problémy, tak já jsem ten, kdo je může řešit, aniž by se musel doprošovat někoho nad sebou. Já jsem ten, kdo může udělat vše pro to, aby to bylo lepší. To je důvod, díky kterému se mě snad netýká vyhoření. Vědomí, že mám vše ve svých rukou, mi přináší mnohem větší uspokojení než jistota stálé práce u velké korporace a velký plat,“ tvrdí rozhodně Václav Pravda.

Samozřejmě počítá s tím, že se může za rok klidně stát, že ztratí přízeň účastníků, a v tu chvíli bude muset proto, aby uživil rodinu, znovu nastoupit do normální práce. „No co, kravat, košil a bot mám pořád ještě plnou skříň, stejně jako obchodnických zkušeností, takže vrátit se zpět do starého světa nebude snad tak obtížné. Ale je fakt, že by mi bylo hodně líto toho, že jsem svůj sen nedokázal dotáhnout k nějakému trvalejšímu úspěchu.“

Martin Zach: Z kuchaře manažerem

Dnes osmatřicetiletý Martin Zach se rozhodl stát kuchařem už v osmé třídě. „Mohl za to spolužák. Vyprávěl mi, jak jeho děda cestuje po světě a vaří na zahraničních ambasádách, což pro nás, malé kluky vyrůstající v komunistické zemi za železnou oponou, bylo prostě neskutečně lákavé. Kuchař byl pro mě skutečný pán a člověk, který to může dotáhnout daleko,“ vzpomíná dnes se shovívavým úsměvem sympatický manažer společnosti Telefónica O2. Má hrdý pohled, na sobě značkové oblečení, ale zároveň působí dobrušnějším a příjemným dojmem.

Kuchařem ve Švýcarsku

Svůj dětský sen si skutečně splnil. Po základní škole se vydal na učiliště, aby se stal kuchařem profesionálním. Protože se však zároveň dobře učil, vybral si tehdy novinku – obor kuchař s maturitou. „Mě to vaření chytlo a prostě bavilo a hlavně mi to šlo. Proto když přišla revoluce a otevřel se i nám svět, podařilo se mi dostat na čtyřměsíční výměnný studentský pobyt ve Švýcarsku. Najednou jsem se ocitl ve svém dětském snu. Byl jsem kuchařem v luxusním podniku, a rovnou v jedné z nejbohatších západoevropských zemí. Po dětství a mládí v komunistickém Československu jsem byl najednou v neobyčejném a báječném světě,“ vzpomíná Zach.

Po návratu však přišla opět zdejší realita. Udělal maturitu a jeho kroky zaměřily na brigádu do restaurace, kde se stal hlavním kuchařem směny. Na pomoc měl jenom jednoho nevyučeného pomocníka. A tak zatímco ve Švýcarsku zažil kuchařský ráj, tady přišlo kuchařské peklo. V hotelové kuchyni má totiž každou část přípravy na starosti jeden člověk. Někdo dělá omáčky, jiný knedlíky a další třeba jenom polévky. „Jenže tady jsem dělal všechno v podstatě sám, a navíc zhyčkaný hotelovým systémem. Když se začaly kupit objednávky, byl to pěkný nápor.“

Kromě vaření v kuchyni si přivydělával i jako obsluha na rautech, s čímž začal už na škole. Chodil obsluhovat i na Pražský hrad, když přijela nějaká významná delegace, jako třeba americký prezident George Bush starší nebo Margaret Thatcherová. „Říkal jsem si, jaké by to asi bylo být na druhé straně a ty rauty si vychutnávat jako host. Tehdy jsem se rozhodl, že zkusím změnit svůj život, abych jednou stál na té druhé straně,“ říká Zach. Jenže cesta to nebyla jednoduchá. Jako kuchař měl praxi, zkušenost a hlavně kontakty, takže práci v tomhle oboru mohl najít bez problémů. Jenomže mimo obor jej nikdo neznal a stejně tak on neznal nikoho.

Dluhy

Rozhodl se na to jít postupně a znovu od začátku. Jeho první kroky tak směřovaly na školu umě-

ní a managementu, která se specializovala na studium pro podnikatele. Po dvou letech studia a jejím absolvování, tedy své druhé maturitě, se s kamarádem rozhodli zkusit štěstí na vlastní pěst a otevřeli si hudební klub Rotunda. Po roce ovšem zjistili, že klub nevydělává, a navíc dluží peníze, které si půjčili na jeho rozjezd. Nezbylo než odjet do USA, kde si na dluhy vydělal parkováním aut v nočních klubech. Díky pobytu za oceánem se naučil anglicky. Takže se pak přes pracovní agenturu dostal lehce do firmy ruského podnikatele Borise Gillera, který sem přesunul svůj byznys poté, co musel kvůli neshodám s prezidentem opustit Kazachstán. Pro něj dělal v podstatě všechno, od zařizování koupě nemovitostí až po pomoc při natáčení filmů. Poslal ho dokonce do Indonésie, z níž chvíli vozili nábytek v koloniálním stylu. Když se ruský podnikatel za čas přestěhoval do Londýna, stál zase na začátku. Jenže na rozdíl od kuchařských časů už měl alespoň vydělané peníze, praxi i s něčím jiným než plotnou a také rostoucí sebevědomí.

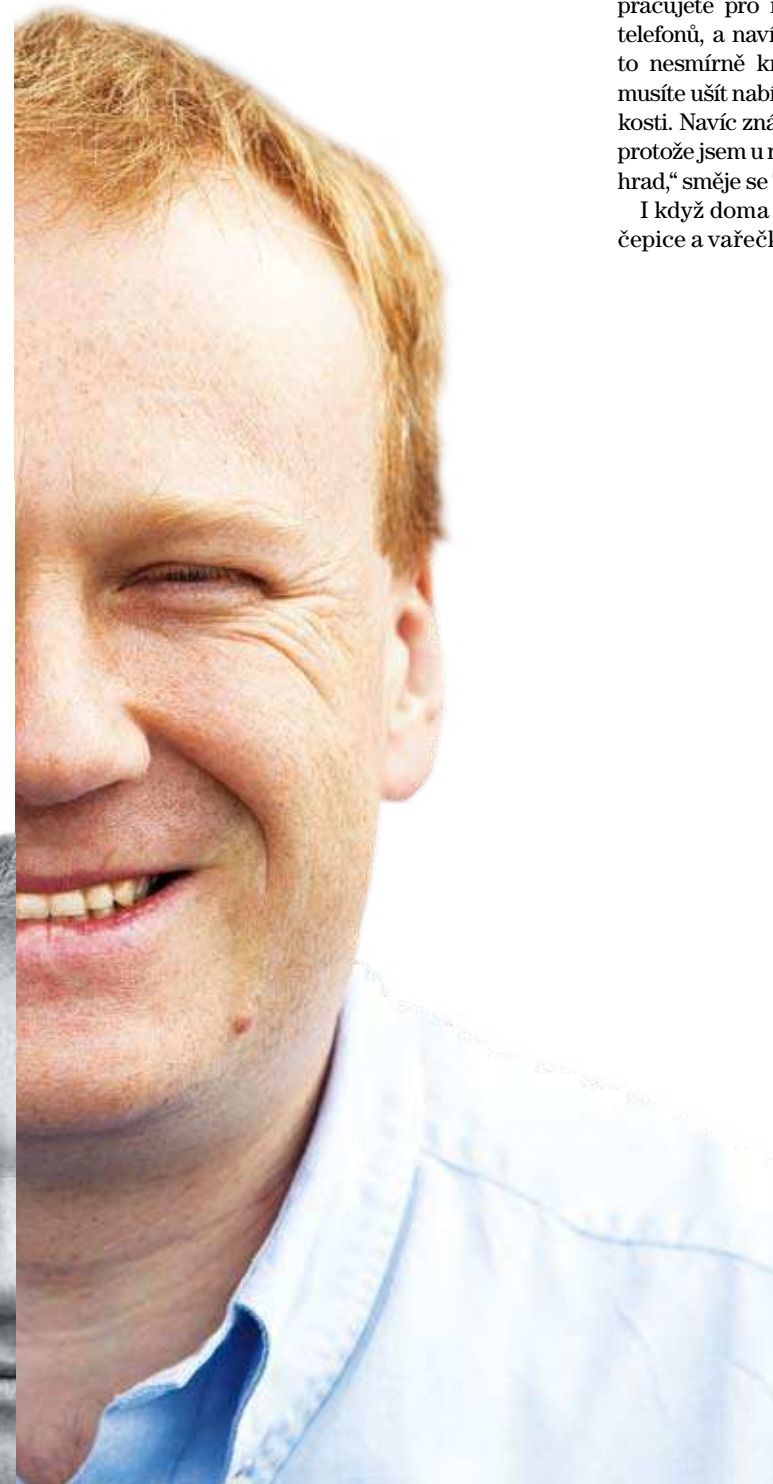
Rozhodl se, že tentokrát zkusí štěstí v telekomunikacích. Opět od začátku. V roce 2001 začal pracovat u firmy Nextra, norského operátora Telenor, která poskytovala internetové připojení. Ukázalo se, že jako obchodník je velmi výkonný a úspěšný. Brzy se vypracoval na oblastního manažera prodeje. Když firmu koupila konkurence, nechal se přetáhnout k jedné menší IT firmě a za rok už dostal lano od Vodafonu. Rovnou na manažerskou pozici. I tady už vedl menší oblastní obchodnický tým, který prodával fixní a mobilní připojení firemním zákazníkům.

Ve stínu vařečky

Najednou po kotrmelcích s vlastním podnikáním a pokusem prorazit ve Spojených státech byl ve

“

Dnes chodím na rauty stejně často jako v dobách, kdy jsem si na ně chodil přivydělávat. Akorát teď stojím na druhé straně, té, o které jsem tenkrát snil.

stadiu, kdy stoupal vzhůru. „Když už jsem měl za sebou několik úspěšných prací v telekomunikacích, rozhodl jsem se dobýt nejvyšší metu. V Telefónice O2 hledali člověka, který by vedl obchodní jednotku zabývající se největšími firemními zákazníky. Řekl jsem si, že tohle je vrcholek pyramidy, na který bych se ve své manažerské kariéře mohl vůbec dostat. A tak jsem to zkusil. A uspěl jsem,“ říká s lehkou dávkou hrstivosti Martin Zach.

Jeho výhodou v kariéře, zdá se, bylo to, že si svou pozici vyšlapal od začátku. Začínal jako obyčejný obchodník u alternativního poskytovatele internetových služeb, byl i šéfem malého týmu u mobilního operátora. Navíc veškerá tajemství své současné profese musel objevit sám. „V téhle práci jsem se konečně našel. Baví mě to. Když pracujete pro největší klienty, kteří mají tisíce telefonů, a navíc využívají i další naše služby, je to nesmírně kreativní práce, protože každému musíte ušít nabídku na míru jeho potřebám a velikosti. Navíc znám triky alternativních operátorů, protože jsem u nich byl, a tak teď vím, jak hájit náš hrad,“ směje se TOP CS Finance manažer Zach.

I když doma stále hýčká své staré kuchařské čepice a vařečky, po bývalé práci se mu nestýs-

ká. Snad jenom, když doma vaří pro svou přítelkyni a jejich syna, tak si na své kuchařské živobytí vzpomene. Přítelkyně jej celou dobu jeho eskapád a nejisté cesty z kuchyně až do vyšších pater managementu podporovala. Největší jeho změnu v kariéře nesl paradoxně rodiče. Táta dlouho nevěřil, že je práce v kanceláři slušnou a úspěšnou alternativou k řemeslu. Když se svými zákazníky chodí na pracovní obědy nebo večere, tak si nemůže upřít svůj odborný pohled na jídlo. „Občas si neodpustím kritické poznámky, jestli je ta jíška dost provařená nebo maso správně propečené a vůbec dobře připravené po všech stránkách. Je to vynikající náplň konverzace, takže pak po takovém zasvěceném rozhovoru mé klienty ani nepřekvapí, že jsem svou životní éru začínal jako kuchař,“ vysvětluje a zároveň spiklenecky dodává, že se mu splnilo i ono dávné rozhodnutí, se kterým se do změny své práce a tím pádem vlastně i celého života pouštěl. Dneska chodím na rauty stejně často jako v dobách, kdy jsem si na ně chodil přivydělávat, akorát teď stojím na té druhé straně, přesně té, o které jsem tenkrát snil.“ ★

INZERCE